

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce z odborného předmětu oboru Finance a řízení

Jedná se o okruhy určené pro studenty, kteří nastoupili ke studiu v kombinované formě od akademického roku 2008/2009 a v prezenční od 2009/2010.

Veřejné finance a Peníze, banky a finanční trhy

1. Základní pojmy veřejných financí

Pojmy finanční vztahy, finanční operace, veřejné statky, veřejná správa, veřejné finance, veřejná volba, ziskový sektor, neziskový sektor. Členění národního hospodářství podle Pestoffa. Sektor domácností, smíšené organizace, hraniční organizace.

2. Veřejný sektor

Opodstatnění existence neziskových organizací. Neziskové organizace ve veřejném neziskovém sektoru, neziskové organizace v soukromém neziskovém sektoru. Opodstatnění svobody sdružování, brzdy svobody sdružování.

3. Nástroje řízení neziskových organizací

Specifika managementu neziskových subjektů v oblasti plánování, komunikace, organizování a kontroly. Získávání finančních prostředků. Účetnictví, daně a statistika v neziskových organizacích.

4. Veřejné finance ve smíšené ekonomice a fiskální politika

Meritorní nástroje ekonomiky a řízení alokace dostupných zdrojů, státní zásahy do národního hospodářství, hospodářská politika, tržní selhání a jeho příčiny. Nástroje fiskální politiky, vestavěné stabilizátory.

5. Státní rozpočet

Statický a dynamický pohled, hlediska přístupu, rozpočtová soustava, rozpočtová pravidla, rozpočtové zásady, rozpočtová skladba, rozpočtové období, rozpočtový proces, rozpočtové provizorium.

6. Příjmy a výdaje státního rozpočtu

Klasifikace příjmů a výdajů. Daňové a nedaňové příjmy. Mandatorní výdaje státního rozpočtu. Vlivy působící na příjmy a výdaje. Efektivnost příjmů a výdajů, příčiny neefektivnosti.

7. Veřejný dluh

Veřejný dluh. Státní dluh a jeho souvislost s deficitem státního rozpočtu. Složení, hodnocení a financování rozpočtového deficitu. Dluhové účetnictví. Schodky veřejných rozpočtů.

8. Role kraje a obce z pohledu veřejných financí

Rozpočet obce a jeho funkce. Proces sestavování rozpočtu obce, příjmy a výdaje rozpočtu obce. Veřejná správa v ČR, organizační složky státu a územně samosprávné celky. Role obcí a problém fiskální decentralizace.

9. Regionální a strukturální politika Evropské unie

Historický vývoj, charakteristika a opodstatnění vzniku EU. Podstata a nástroje regionální politiky, cíle strukturální politiky, základní principy, příčiny nerovnosti, cena úspěchu, pomoc novým členům, solidarita a soudržnost.

10. Strukturální fondy

Význam strukturálních fondů a důvody jejich vzniku. Souvislost se strukturální a regionální politikou EU. Hlavní etapy vývoje strukturálních fondů a jejich hlavní úkoly, nástroje a druhy pomoci.

11. Peníze a měna

Úloha peněz jako platebního prostředku, zúčtovací jednotky, uchovatele hodnoty. Členění peněz pro účely měnové politiky do peněžních agregátů, obsah peněžních agregátů a souvislost s měnovou bází. Měnové teorie. Anuita a perpetuita. Úrok.

12. Bankovní systém v České republice

Úloha a postavení České národní banky (ČNB) a obchodních bank. Funkce ČNB. Cíle bankovního podnikání. Bankovní systém a jeho modely. Organizace a ekonomika obchodní banky. Bankovní produkty. Bankovní trh v České republice

13. Měnová politika centrální banky

Cíle měnové politiky v podobě vnitřní a vnější stability měny. Hlavní tržní nástroje měnové politiky – diskontní nástroje, operace na volném trhu s cennými papíry, kurzové intervence na devizovém trhu. Administrativní nástroje měnové politiky (typu stanovení výše povinných minimálních rezerv apod.).

14. Finanční trhy a jejich účastníci

Rozdělení finančních trhů na peněžní a kapitálové, primární a sekundární trhy cenných papírů (burzovní, mimoburzovní). Mezinárodní finanční trhy. Institucionální investoři typu bank, pojišťoven, penzijních fondů, investičních fondů, investičních společností spravujících podílové fondy (otevřené, uzavřené).

15. Cenné papíry, teorie portfolia

Vymezení cenného papíru. Členění na cenné papíry peněžního a kapitálového trhu, dluhové a majetkové. Příklady cenných papírů, práva s nimi spojená, způsoby úročení, peněžní toky plynoucí z daného cenného papíru. Investiční riziko. Portfolio cenných papírů.

16. Aktivní obchody banky – úvěrové

Podstata bankovního úvěru. Bankovní úvěry, jejich typologie (podnikatelské, municipální, hypoteční, spotřebitelské apod.) a produkty. Směnečné úvěry – ramboursní, negociační, akceptační, avalový. Revolvingový a kontokorentní typ úvěru. Úvěrový proces. Způsoby osobního a věcného zajištění úvěru. Úročení úvěrů. Splácení úvěru. Bankovní záruky. ČMZRB.

17. Investiční bankovnictví

Zprostředkování emise cenných papírů pro klienty banky. Umožnění nákupu a prodeje cenných papírů, kdy banka vystupuje jako broker či dealer. Depotní obchody (úschova,

správa, uložení cenných papírů). Majetková správa (=trust banking). Poradenství při fúzích a akvizicích. Obchody s deriváty. Rizikový kapitál.

18. Depozitní obchody banky a platební styk

Termínované vklady a spořicí účty. Vkladové certifikáty a depozitní směnky bank. Bankovní dluhopisy, HZL. Stavební spoření jako druh depozitního obchodu specializovaných bank. Institut pojištění vkladů. Běžný účet. Dokumentární akreditiv a inkaso. Šeky a platební karty. Mezinárodní platební styk (SWIFT). Elektronické bankovníctví.

19. Evropská Hospodářská a měnová unie

Evropský měnový systém a evropská měnová jednotka (ECU). Maastrichtská konvergenční kritéria pro přijetí společné měny a jejich význam pro stabilitu měnové unie. Evropská centrální banka. Zavedení jednotné evropské měny eura v bezhotovostním a hotovostním platebním styku. Rozšiřování eurozóny.

20. Mezinárodní měnové instituce

Skupina světové banky. Mezinárodní měnový fond. Evropská banka pro obnovu a rozvoj. Evropská investiční banka. Banka pro mezinárodní platby apod. Mezinárodní pravidla pro regulaci bankovního a finančního sektoru.

Doporučená studijní literatura:

- HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000.
- IZÁK, V. *Fiskální politika*. Praha: Oeconomica, 2005.
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2008.
- PEKOVÁ, J. - PILNÝ, J. - JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008.
- REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2001.
- REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, 4. vyd. Praha : Management Press, 2005.

Finanční řízení a investiční rozhodování a Management

1. Majetková a finanční struktura podniku

Hlavní položky aktiv podnikové rozvahy. Hlavní položky pasiv. Vzájemné poměry jednotlivých položek aktiv a pasiv.

2. Řízení likvidity podniku

Likvidita vs. likvidnost. Likvidita vs. solventnost. Čistý pracovní kapitál, jeho jednotlivé složky a význam čistého pracovního kapitálu pro posouzení likvidity. Poměrové ukazatele z oblasti likvidity.

3. Peněžní toky

Rozdíl mezi příjmy a výnosy, výdaji a náklady. Provozní, investiční a finanční peněžní toky. Přímá a nepřímá metoda sestavení výkazu peněžních toků. Význam peněžních toků pro posouzení likvidity podniku.

4. Krátkodobé financování

Charakteristika hlavních zdrojů financování, jejich úročení, splácení. Obchodní úvěr, skonto a jeho přepočítání na roční ekvivalent. Krátkodobé bankovní úvěry (kontokorentní, eskontní, revolvingový, ...). Prodej nepeněžních složek oběžného majetku.

5. Dlouhodobé financování

Charakteristika hlavních zdrojů financování, jejich úročení, splácení. Interní zdroje financování, odpisy, nerozdělené zisky, vytvořené rezervy. Externí zdroje financování, vklady do základního kapitálu, či emise akcií, dlouhodobé úvěry, obligace.

6. Leasing vs. úvěr

Rozdíly mezi operativním a finančním leasingem. Termíny spojené s finančním leasingem jako leasingová cena, leasingový koeficient. Výpočet čisté výhody leasingu. Výhody a nevýhody financování pořízení dlouhodobého majetku na leasing a z úvěru.

7. Faktoring, forfaiting, franchising

Podstata faktoringu, regresní a bezregresní faktoring, výhody a nevýhody. Podstata forfaitingu a hlavní rozdíly ve srovnání s faktoringem. Franchising. Definice hlavních pojmů, franchisa, franchisor a franchisant. Výhody a nevýhody franchisingu.

8. Optimální kapitálová struktura a průměrné náklady kapitálu podniku

Rozdíly mezi finanční a kapitálovou strukturou. Náklady vlastního kapitálu. Náklady dluhu a daňový štít. Výpočet průměrných nákladů kapitálu podniku. Teorie optimální kapitálové struktury, závislost nákladů na kapitálu na úrovni zadlužení.

9. Metody hodnocení ekonomické efektivity investic

Klasifikace metod podle zohlednění časové hodnoty peněz. Klasifikace podle hlavního kritéria (náklady, peněžní toky, zisk). Statické a dynamické metody, vzorce a v nich vystupující proměnné.

10. Finanční analýza

Rozbor vývoje absolutních ukazatelů v čase (horizontální). Procentní rozbor (vertikální). Poměrové ukazatele z oblastí rentability, aktivity, likvidity, zadluženosti, příp. kapitálového trhu.

11. Základní pojmy a vývoj managementu

Rozdělení definic managementu. Manažer a jeho postavení v organizaci, manažerské dovednosti. Analýza 4E. Klasické období managementu (Škola vědeckého řízení, Škola lidských vztahů, Škola správního řízení, Škola byrokratického řízení). Management 40. až 70. let 20. století (přístupy Psychologicko-sociální, Procesní, Systémové, Kvantitativní, Empirické). Management konce 20. století. Outsourcing, benchmarking, reengineering, TQM model, model EFQM a sebehodnocení.

12. Prostředí managementu

Prostředí managementu a jeho členění. PESTE analýza. Hodnocení faktorů vnějšího a vnitřního prostředí – matice EFE a IFE. Porterův model pěti sil. Členění vnitřního prostředí podle koncepce 7S. Porterův hodnotový řetězec.

13. Manažerské funkce, plánování

Sekvenční a paralelní manažerské funkce. Podnikové plány a jejich členění (dle šíře záběru, funkcionální oblasti, časového horizontu realizace). Prvky plánování. Cíle – klasifikace, princip SMART, svazek cílů a zájmové skupiny. Akce. Zdroje. Implementace plánů. Postup plánování. Proces strategického řízení.

14. Organizování

Princip OSCAR. Rozpětí řízení. Stupně řízení. Organizační struktury vycházející z dělby pravomocí. Organizační struktury vycházející z činností nebo z výsledků činností.

15. Vedení lidí

Styly vedení dle Likerta. Model Vrooma a Yettona. Nová verze modelu Vrooma a Yettona. Teorie manažerské mřížky. Kontinuum chování vedoucího dle Tannenbauma a Schmidta.

16. Motivace

Stimulační prostředky. Teorie motivace zaměřené na poznání motivačních příčin (Maslowova hierarchie potřeb, Herzbergova dvoufaktorová teorie, Teorie ERG, McClellandova teorie motivačních faktorů manažerů). Teorie zaměřené na průběh motivačního procesu (Expektační teorie, Teorie spravedlnosti, Rozšířený model teorie očekávání).

17. Rozhodování

Meritorní a formálně-logická stránka rozhodovacích procesů. Struktura rozhodovacích procesů. Dobře a špatně strukturované rozhodovací problémy.

18. Komunikace

Směry komunikace. Neverbální komunikace a její druhy. Verbální komunikace. Zásady efektivní komunikace.

19. Kontrola

Typy kontroly (podle místa, času, doby trvání, rozsahu, úrovně řízení). Fáze kontrolního procesu. Hodnotící kritéria.

20. Řízení lidských zdrojů

Pojmy personální administrativa, personální řízení, řízení lidských zdrojů a rozdíly mezi nimi. Vytváření a analýza pracovních míst. Personální plánování. Získávání, výběr a přijímání pracovníků. Rozmísťování pracovníků a ukončování pracovního poměru. Odměňování. Vzdělávání. Pracovní vztahy. Péče o pracovníky.

Doporučená studijní literatura:

- BREALEY, C., MYERS, J. *Teorie a praxe firemních financí*. Praha : Computer Press, 2000.
- DĚDINA, J., CEJTHAMR, V. *Management a organizační chování*. Praha: Grada, 2005.
- DĚDINA, J., ODCHÁZEL, J. *Management a moderní organizování firmy*. Praha: Grada, 2007.
- FIALA, R. *Základy managementu*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2009.
- JÍLEK, J. *Finanční trhy a investování*. Praha: Grada, 2009.
- KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*, 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004.
- SYNEK, M. a kol.. *Manažerská ekonomika*. 4. vydání. Praha : Grada, 2007.
- TYRÁČEK, P. *Management jakosti výrobků a služeb*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2008.
- VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 1999.
- VALACH, J. a kol. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha : Ekopress, 2006.
- VEBER, J. a kol. *Management: základy, prosperita, globalizace*. Praha: Management Press, 2007.
- VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O. *Management: teorie a praxe v informační společnosti*. Praha: Management Press, 2005.